НБУ, корпус II, стая 708 | riskmlab@nbu.bg

R!SK
MANAGEMENT LAB

РИСКЪТ ОТ АРБИТРАЖНОТО ДЕЛО НЕК - АТОМСТРОЙЕКСПОРТ

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД С ПРОГНОЗА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ОКТОМВРИ'2013

© ЛУР 2013 Всички права запазени

В доклада се анализират политическите реалности: действията и официалното говорене на институциите. При изготвянето му, безпристрастно и с респект към фактите, са взети всички мерки за осигуряване на обективна и точна информация, а данните, анализите и мненията са базирани на посочените източници по начина и обхвата, изложен в доклада. Анализът и прогнозата не изразяват политически пристрастия; не третират положително или отрицателно политическата констелация; не дават аргументи за ползата или за вредата от нея.

Авторите не носят отговорност за информация и материали, изхождащи от други източници и не носят пряка или косвена отговорност за неточно, непълно и превратно използване на информацията, представена в доклада. Без тяхното изрично писмено съгласие съдържанието на доклада не може да бъде променяно, преработвано, приспособявано, допълвано или от него да се изработват производни материали; не може да се цитира, освен за изследователски и учебни цели - докладът не е част от публичния, а от академичния дебат. За нанесените вреди се носи съответна имуществена отговорност.

© ЛУР 2013 Всички права запазени

ЧАСТ I – РЕЗЮМЕ

1. ОБОБЩЕНИЕ НА РИСКА И НА ОСНОВНИТЕ НЕГОВИ ИЗТОЧНИЦИ

Този доклад анализира и измерва някои основни рискове свързани с предстоящото арбитражно дело, заведено от руската държавна корпорация Атомстройекспорт (АСЕ) срещу българската държавна Национална Електрическа Компания (НЕК).

Основното рисково събитие е изходът от иска на АСЕ към НЕК на стойност 1 млд. евро. Искът трябва да бъде разгледан от Международния арбитражен съд в Женева в средата на 2014 г., освен ако не се стигне до извънсъдебно споразумение преди това. Към датата на този доклад няма данни за преговори за такова споразумение.

По същество, искът на АСЕ произлиза от прекратяване на изграждането на АЕЦ Белене от страна на НЕК след решение на българското правителство да прекрати проекта през 2012 г. Към арбитражното дело е присъединен и контраиск от страна на НЕК към АСЕ на стойност € 61 млн. Отсъжданията по исковете ще бъдат едновременни в рамките на едно дело.

Основният риск е свързан с изхода от арбитражното дело и стойността на финансовата компенсация, която НЕК евентуално ще трябва да заплати на АСЕ. Като се вземе предвид, че максималната компенсация от 1 млд. евро се равнява на 2/3 от целия годишен оборот на НЕК (2012 г.), и че компанията в момента има негативен паричен поток, едно възможно (дори и частично) решение в полза на АСЕ би означавало, че НЕК няма да може да покрие сумата чрез парични потоци от нормална оперативна дейност. В резултат на това НЕК най-вероятно ще бъде принудена да се раздели с някои свои ключови активи или, в най-лошия случай, да бъде обявена в несъстоятелност. Последното, от своя страна, би имало дълбоки и дълготрайни последици за българския енергиен пазар. Подобно решение също така би могло да доведе до запор и евентуално поемане на активи на НЕК от страна на АСЕ, което би довело до дългосрочни политически рискове за България, включително повишена зависимост от руски енергийни източници.[1] Не на последно място, българското правителство би било сериозно затруднено да окаже финансова помощ на НЕК поради правните ограничения за държавната помощ, наложени от законодателството на Европейския съюз.

Собственик на риска е българското правителство; в частност Министърът на икономиката на енергетиката.

Основните източници на риск произлизат от (а) присъщите правни основания на руския иск, (б) неефективността на българските власти в управлението на риска по време на смяната на три правителства в първата половина на 2013, (в) неразкрития конфликт на интереси и възможните морални рискове при експертните свидетели на НЕК и (г) наказателните обвинения, повдигнати срещу някои експертни свидетели.

© ЛУР 2013 Всички права запазени

2. ПРОИЗХОД НА РИСКОВОТО СЪБИТИЕ

1982-1991	През 1982 г. започва строителството на АЕЦ Белене – втората такава в България след тази в Козлодуй (1974 г.); замразено през 1991 г.
Декември 2002	Правителството на Сакскобурготски принципно решава да възобнови строителството.
Януари 2005	НЕК наема WorleyParsonsNuclearServicesBulgaria (Уорли Парсънс) като консултант и архитект-инженер на проекта за изграждане на АЕЦ Белене
Ноември 2006	➢ След публичен търг с двама участници[2], НЕК подписва предварително споразумение с АСЕ за изграждането. Споразумението е рамково, без финализирани параметри на сделката. ➢ Общата цена на работите, които следва да се извършат от АСЕ преди финализране на споразумението, е фиксирана на 193 млн. евро.
Май 2007	През май 2007 г. правителството на Станишев започва търсене на международни партньори и съинвеститори в АЕЦ Белене.
Ноември 2007	НЕК и АСЕ подписват споразумение за презакупуване на излязлото от употреба оборудване, включително и на стария реактор, на цена от 205 млн. евро.
Декември 2007	Европейската комисия потвърждава пред българското правителство, че АЕЦ Белене отговаря на изискванията и целите на Евратом.
Декември 2007	НЕК и АСЕ подписват мандатно споразумение за изграждане от страна на АСЕ на Блок 1 до края на 2013 г. и на Блок 2 до края на 2014 г.
Януари 2008	НЕК и АСЕ подписват Допълнение №3 от Рамковото споразумение, въз основа на което АСЕ извършва "разчистващи" дейности на обекта и премахва излязлото от употреба оборудване срещу сумата от 101.5 млн. евро, изцяло изплатена от НЕК.
Ноември 2008	НЕК и АСЕ подписват Допълнение №5 от Рамковото споразумение от ноември 2006 г. То описва обхвата на дългосрочната подготовка за изграждане и на самото изграждане от страна на АСЕ и задължава НЕК да осигури 674 млн. евро за изпълнението му.
Декември 2008	НЕК и немската RWEPower сключват споразумение за съвместно предприятие с цел кофинансиране, строеж и експлоатация на АЕЦ Белене. Съвместното предприятие предвижда дял от 49% на RWE и е подусловно от намирането на финансиране от трети страни.
Септември 2009	➢ АСЕ преоценява разходите по изграждането на АЕЦ Белене на около 6 млд. евро, като се основава на инфлацията и на 15-месечно забавяне по вина на НЕК[3]. ➢ Същевременно, енергийният министър Трайчо Трайков предупреждава, че разходите по изграждането могат да достигнат 10 млд. евро и че "едно прекратяване на проекта" ще доведе до финансов иск от страна на АСЕ "за сумата от 800 млн. евро."
Октомври 2009	RWE се отказва от съвместното предприятие.
Декември 2009	НЕК и АСЕ удължават срока на Рамковото споразумение до март 2010 г. През март 2010 г. е удължено до септември 2010 г.
Декември 2009	НЕК започва тръжна процедура за избирането на стратегически и финансов консултант на проекта АЕЦ Белене, с цел да преоцени икономическата целесъобразност на проекта, да състави нов бизнес модел и като цяло да подпомогне НЕК в търсенето на стратегически инвеститори.
Юни 2010	НЕК и АСЕ вкарват в сила Допълнение №8 от Рамковото споразумение; цената на допълнителните работи според него е 7.5 млн. евро.
Август 2010	➢ НЕК и АСЕ подписват Допълнение №9 на Рамковото споразумение, според което на АСЕ е възложен мандат за извършване на начални строителни работи, на обща стойност 32 млн. евро. ➢ НЕК и АСЕ подписват Допълнение №10, според което задълженията на НЕК към АСЕ до момента са 66.7 млн. евро.
Септември 2010	НЕК и АСЕ подписват Допълнение №10 и удължават Рамковото споразумение до март 2011 г.
Ноември 2010	Министър-председателят Борисов обявява, че спира по-нататъшното (публично) финансиране на проекта АЕЦ Белене[4].
Q3 2010	На неразкрита дата след септември 2010 г., НЕК и АСЕ договарят и парафират (но без да вкарват в сила) проект за Допълнение №12[5], което би задължило АСЕ да извърши <u>съществени дейности на стойност 2 млд. евро, половината от които са свързани с оборудване с дълъг производствен цикъл, което ще бъде изработено на друго място.</u>
March 2011	Влиза в сила изменена и съкратена версия[6] на Допълнение №12 без конкретни финансови ангажименти, предоставящ срок до края на юни 2011 г. за постигане на окончателна договореност.
April 2011	HSBC е избрана за стратегически финансов консултант на НЕК.
July 2011	АСЕ завежда арбитражен иск срещу НЕК за неизплатени 58 млн. евро, дължими по услуги за изграждането; отнасят се към задълженията посочени в Допълнение №10.
October 2011	НЕК завежда арбитражен иск към АСЕ на стойност 61 млн. евро, свързан с неизплатени суми по обратното закупуване на оборудване според споразумението от ноември 2007 г.
March 2012	Българското правителство съобщава, че анализът на HSBC е установил, че общата сума за изграждането на АЕЦ Белене ще достигне 10.3 млд. евро. Вследствие на този анализ <u>проектът се прекратява с незабавен ефект..</u>
September 2012	АСЕ увеличава стойността на арбитражния си иск към НЕК до (най-малко) 1 млд. евро, като се позовава на окончателното прекратяване на проекта и направените разходи по оборудването с дълъг производствен цикъл.

© ЛУР 2013 Всички права запазени

3. РЕКАПИТУЛАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТНОШЕНИЯ С ACE БАЗИРАНА НА ПОСЛЕДНИТЕ НАЛИЧНИ ДАННИ

Таблицата предоставя бърз поглед върху разноските и фактическия паричен поток от НЕК към ACE за период декември 2006 – март 2012 .

	Разходи, фактурирани от ACE (EUR милиони)	Реални плащания на НЕК към ACE	Баланс
Фактурирано от ACE	€ 527.2 m	€ 372.1 m	€ 155.1 m

В годишния си доклад от 2012 г. НЕК е записала задбалансов дълг от 103 млн. евро към ACE, отнасящ се за оборудване за бъдещо ползване. Това е фактурирано от ACE, но не е (изработено и/или) доставено и затова не попада в отчета на НЕК.[8]

4. ОСНОВНИ УЧАСТНИЦИ

НЕК ЕАД

Национална електрическа компания ЕАД (НЕК) е дъщерна фирма на Българския енергиен холдинг (БЕХ), чийто едноличен собственик е Министерството на икономиката и енергетиката на България. НЕК има задачата да изгражда и поддържа всички съоръжения за производство на електроенергия, които са собственост на БЕХ. НЕК притежава дълготрайни активи оценени на 3 млд. евро и поддържа паричен баланс от около 30 млн. евро.

Основни фигури в НЕК

- НЕК преминава през серия от управленски рокади в периода 2005 г. – 2012 г.

- Любомир Велков е изпълнителен директор на НЕК по време на преговорите за първоначалното Рамково споразумение. Велков работи като ИД до средата на 2009 г. и под негово ръководство биват договаряни и подписани Допълнения 1 – 5. През април 2012 г. Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) прави одит на Рамковото споразумение и Допълненията и заключава, че всички те са били подписани и изпълнявани в разрез със Закона за обществените поръчки. В резултат на заключенията на АДФИ Софийска градска прокуратура (СГП) започва разследване и през април 2012 г. повдига обвинения на Велков за умишлена злоупотреба с публични средства в размер на над 200 млн. евро. В момента разследването се намира в досъдебна фаза.

- Красимир Първанов е ИД в периода 2009 г. – 2011 г. Той договаря останалите Допълнения към Рамковото споразумение, включително проекта за Допълнение 12. Тогавашният министър Трайков обвинява Първанов в неспазване на директна заповед да не подписва Допълнение 12, тъй като то би довело до обвързващото задължение да се продължи строежа на АЕЦ „Белене". Министър-председателят Борисов обаче публично отхвърля позицията на Трайков като твърди, че Първанов е координирал (нова и необвързваща) версия на Допълнението с финансовия министър Дянков.

- Иво Лефтеров е ИД за кратко, след повишението на Андонов през март 2012. През август 2012 той е наследен от Крум Атанасов. Атанасов запазва позицията си до април 2013, когато е заменен отново от Лефтеров, който е освободен през юли 2013. През октомври 2013 прокуратурата повдига обвинения за злоупотреба в полза на трето лице (Уорли Парсънс) на Лефтеров и Атанасов.

© ЛУР 2013 Всички права запазени

АТОМСТРОЙЕКСПОРТ

Атомстройекспорт (АСЕ) е държавният монопол на Руската федерация за производство и поддръжка на ядрена техника в чужбина. АСЕ е дъщерна фирма на държавния холдинг РОСАТОМ, който се състои от 270 компании за ядрено производство и търговията с него; включва всички държавни компании на руската атомна индустрия, ядреното въоръжение и единствения в света флот ядрени ледоразбивачи.

УОРЛИ ПАРСЪНС

Уорли Парсънс (УП) е голяма австралийска компания занимаваща се с доставка на проекти и с консултантски услуги за енергийната индустрия; с голям опит в инженеринговите услуги в ядрения сектор. УП е формирана през 2004 г., когато австралийската Уорли придобива и се слива с американския си инженерингов партньор Парсънс E&C в сделка на стойност 245 млн. долара. Именно Парсънс E&C имат сериозно присъствие в България от 1994 г. – като консултанти или архитект-инженери в АЕЦ Козлодуй, ТЕЦ Марица – Изток 2 и АЕЦ Белене. Още от 1994 г. Парсънс E&C (в момента Уорли Парсънс NuclearServicesBulgaria) започва да работи тясно с Риск Инженеринг – инженерингова компания с почти повсеместно присъствие в сектора енергетика в България.

В изтекли грами от посолството на САЩ (2006 г.) се намеква, че е имало изкуствено "надуване" на стойностите по договора за оценка на екологичното въздействие на проекта за АЕЦ Белене, предоставен на УП без обществена поръчка през 2004 г. в размер на 8 млн. долара.[9] В интервюта през 2012 г. Джурица Танкосич (тогава ИД на УП за Европа, в момента управлява глобалното им звено за ядрени услуги) отрича обвиненията.

В контекста на проекта АЕЦ Белене, УП изпълнява ролята на инженер-архитект за НЕК. УП също консултира НЕК по подготовката на търга от 2006 г. и при крайния избор на АСЕ за победител.
За тази си роля УП получава около 19 млн. евро годишно от 2006 г. насам. Към 31-ви декември 2011 г., финансовите отношения между НЕК и УП могат да бъдат обобщени в следния вид:

Източник	Разходи фактурирани от УП (mEUR)	Извършени плащания към УП	Баланс
Проучване на влиянието в/у околната среда (2004)	6.0	6.0	-
Фактурирани/неодобрени все още	203.807	177.766	26.04
Общ разход за УП	€ 209.81 m	€ 183.77 m	€ 26.04 m

Въз основа на разкрития от страна на прокуратурата и УП около обвиненията от октомври 2013 г. става ясно, че целият остатъчен баланс е бил изплатен, и че УП е продължила да фактурира НЕК "с отстъпка" - по около 1 млн. евро на месец за периода след прекратяването на проекта през март 2012 г.

Основни фигури в Уорли Парсънс

- Джурица Танкосич е президент на Глобалния Ядрен Отдел на УП. Той е председател на СД и представител на УП NuclearServicesBulgaria.
- Събин Събинов е управляващ директор на УП NuclearServicesBulgaria.

- Богомил Манчев, чрез компанията си Джи Си Ар ООД е част от консорциум с УП (получил договора за архитект-инженер през 2005 г.) и не работи директно за УП. Основната компания на Манчев Риск Инженеринг е считана за най-влиятелната в енергийния сектор за периода 1997 г. – 2005 г. и негово име фигурира често в американските грами на енергийна тематика.

Обвинения в злоупотреба – октомври 2013 г.

Като част от разследването на продължилите месечни плащания към УП повече от година след прекратяването на проекта АЕЦ Белене, прокуратурата повдига обвинения към управляващия директор на УП NuclearServicesBulgaria Събин Събинов и редом с него към собственика и мениджъра на подизпълнителя Джи Си Ар Богомил Манчев. Първоначалното обвинение е за "подбудителство към присвояване", вторичен съставомерен акт в контекста на основните визирани престъпления на бившите ИД на НЕК.

ЧАСТ II – РИСКОВИ ФАКТОРИ ЗА НЕГАТИВЕН ИЗХОД НА АРБИТРАЖНОТО ДЕЛО

5. РИСКОВЕ ПО СЪЩЕСТВОТО НА ДЕЛОТО.

Конкретните искови документи на АСЕ не са публична информация; въпреки това АСЕ и РОСАТОМ са достатъчно ясни относно обхвата на исковете си: АСЕ търси компенсация за вече извършеното проектиране и конструиране до момента на прекратяване на проекта, но също така и за започнатото производство на оборудването за бъдещо ползване с дълъг производствен цикъл, което е частично готово за доставка на НЕК, която пък отказва да го приеме.

Сумата, която е вече фактурирана и неизплатена, е около 155 млн. евро. Тази сума е малко вероятно да бъде оспорвана от двете страни (като се изключи - от страна на НЕК - приспадането на нейният собствен иск към АСЕ в размер на 61 млн. евро).

Оценките на двете страни за подлежащите на компенсация инвестиции на АСЕ в оборудване с дългосрочен производствен цикъл обаче са съществено различни. НЕК приема около 100 млн. евро в годишните си отчети, докато АСЕ твърди, че реалните му инвестиции от името на НЕК са много по-високи – между 700 и 800 млн. евро. По същество всички тези дългосрочни производства са (считат се за) възложени от Допълнение №5, което посочва общ разход от 674 млн. евро.

По делото за АЕЦ Белене, арбитражният съд трябва да реши (а) дали възложеният мандат за производството на оборудване за бъдещо ползване в Допълнение №5 може да се счита за окончателно и недвусмислено сключено споразумение и (б) каква е сумата на обозримите и необратими разходи от страна на АСЕ към момента на прекратяването на проекта.

Достатъчно ясно е, че има вероятност съдът да реши, че не цялото оборудване за бъдещо ползване, поръчано в Допълнение №5, подлежи на компенсация в полза на АСЕ. Тази вероятност се базира на два фактора.

Първо, сигурно е, че в момента на прекратяване на проекта, АСЕ не е бил приключил производственият цикъл за оборудването за бъдещо ползване. Публични изявления от страна на АСЕ и РОСАТОМ от периода след решението за прекратяване сочат, че АСЕ съзнателно е решил да не прекрати производствените поръчки към трети лица . Правно разгледано, подобни твърдения най-вероятно ще бъдат интерпретирани като липса на усилие на засегната страна (АСЕ) да смекчи обозримите щети; като задължението за смекчаване на вредите е важен елемент от арбитражната процедура по оценка на вреди, подлежащи на възстановяване. В този контекст е малко вероятно съдът да оцени цялото (а вероятно дори и по-голямата част) от

оборудването на стойност 673 млн. евро като подлежащо на заплащане/компенсация в полза на АСЕ.
Второ, съдът най-вероятно ще вземе под внимание конфликта на интерес в ролята на консултиращия инженер-архитект УП като смекчаващ фактор за отговорността на НЕК за възстановяването на разходите по производството на оборудването. Изглежда неоспоримо, че конфликтът на интерес за УП е възникнал най-късно от м. юни 2010 г., т.е. съдът следва да оцени възможната роля, която УП е имал при поемане или потвърждаване на ангажименти за поръчка на оборудване след този момент.

Оценяваме риска по съществото на делото като среден, което означава, че най-вероятния изход - *ceteris paribus* ***– ще е арбитражно решение,*** присъждащо като компенсация част от сумата 700-800 млн. евро, представляващи спорната част на ***иска от АСЕ. Такова решение обаче предполага активно управление на риска, включително, но не единствено, релевиране на конфликта на интереси на УП като част от защитата.***

6. РИСК ОТ КОНФЛИКТНАТА РОЛЯ НА УОРЛИ ПАРСЪНС

Оценяваме нивото на риска като средно до високо и подчертаваме нуждата от активното му и незабавно управление.

Ролята на УП във финансовия интегритет на проекта АЕЦ Белене не може да бъде преувеличена. Всяка фактура от АСЕ трябва да бъде одобрена и всяка фаза от работата му трябва да бъде одобрена от УП преди каквито и да било разплащания от страна на НЕК. Ролята на УП в правния диспут с АСЕ е също основна; не само, че УП е одобрявало размера на разплащанията от/към всяка една страна, но също така е и консултант на НЕК и основен експертен свидетел на защитата срещу иска на АСЕ.
В контекста на такава основна и многостранна зависимост на НЕК от УП е жизненоважно УП да избягва всякаква форма на конфликт на интереси. Въпреки това, такъв с голяма степен на вероятност се е породил през 2010 г, след като УП създава съвместно дружество с АСЕ.

През м. юни 2010 г. УП и Интер РАО ЕЕС, руският монополист в експорта на електроенергия, обявяват създаването на съвместно дружество Интер Рао Уорли Парсън ООД. Основен съдружник в Интер РАО ЕЕС е руската държава и е контролиран от компанията-майка на АСЕ РОСАТОМ. Съвместното дружество има за цел да предоставя инженерингови и конструкторски услуги в Русия и в чужбина. УП има дял от 49% в съвместното дружество, но назначава управляващия му директор – Джурица Танкосич. Следната схема обяснява свързаността между УП и АСЕ.

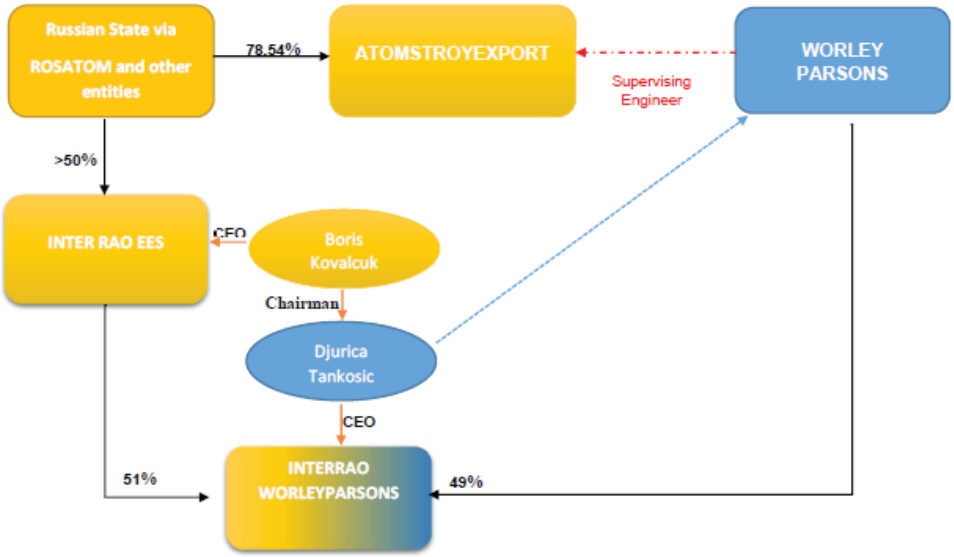

Партньорството между УП и АСЕ в съвместното дружество не е оповестено пред НЕК. То е разкрито от нашата лаборатория по време на установяване обстоятелствата по темата „Белене" и бе оповестено на пресконференция на ПП "Демократи за силна България" на 06.10.2013 г. Веднага след разкритията, прокуратурата излезе с прессъобщение, че е наясно с новооповестената информация, и че в момента разследва правните последствия от нея.

- ***Рискове свързани с ролята на УП като надзорник по проекта***

Базирайки се на стриктната интерпретация на Търговския закон на РБ, УП и АСЕ може да се считат за "свързани лица", поради техния общ контрол на трето лице и близките партньорски отношения, възникващи от този факт. Интерпретация въз основата на Международните стандарти за финансови отчети (IFRS), например, би заключила, че УП и АСЕ са "афилиирани лица".

Самият факт, че съществува свързаност, сам по себе си не означава, че съществува ефективен конфликт на интерес; всеки казус трябва да бъде разглеждан в своя специфичен контекст.[12] В този случай, обаче, ние сме на мнение, че има среден до висок риск свързаността да се материализира в конфликт на интереси, по следните причини.

Първо, съвместното дружество на УП и (опосредствано) руската държава представлява значителна инвестиция и е от сериозно финансово и стратегическо значение за УП. Публично оповестените планове на компанията посочват като приоритети растящата интеграция на съвместното дружество с "международните ресурси на УП"[13], както и с използване на руските технологии. Това предполага сериозна степен на зависимост на УП от нейния руски партньор за осигуряване на нови търговски проекти и финансови потоци в Русия[14] и в страни, в които Русия има пазарни или технологични лостове на влияние.

Второ, управленската позиция на г-н Танкосич в съвместното дружество, чийто мажоритарен собственик е руската държава, предполага ниво на доверие, което изисква постоянна поддръжка. Прекалено агресивна роля от страна на г-н Танкосич като инженер-надзорник по работата на АСЕ би могла да постави под риск ролята му (и тази на УП) в съвместното дружество. Също така, г-н Танкосич в структурата на съвместното дружество е подчинен на председателя на Съвет на директорите – същият е един от съветниците на руския президент по въпросите на енергетиката (стенограма от показателен разговор между президента Медведев и г-н Ковалчук от 2010 г. съдържа инструкция от руския президент към Интер Рао ЕЕС да защитава руските енергийни и външнотърговски интереси, както и обещание от г-н Ковалчук да изпълни инструкциите).

Следователно, може реално да се предполага, че УП е бил в състояние на неразрешим конфликт на интереси в ролята си на надзорник на работата на АСЕ по проекта АЕЦ Белене. Материалната проява на такъв конфликт може да варира от необоснована снизходителност към пропуски в качеството и количеството на работата на АСЕ до неоправдан „експертен" натиск към клиента на УП (НЕК) да приема ненужни нива на (финансов) риск.

- ***Рискове свързани с ролята на УП като ключов експертен свидетел***

Поради всички посочени по-горе причини, ролята на УП като експерт и/или консултант на НЕК по предстоящото дело е конфликтна и е поставила сериозна заплаха пред шансовете за успех на НЕК.

Действия с цел смекчаване на риска

Не можем да посочим сценарий за управление на риска, в който УП продължава да бъде съветник на НЕК. Считаме, че трябва да бъде извършен незабавен и пълен одит на ролята и работата на УП за НЕК в периода 2010 г. – 2013 г. Едновременно с това следва да се извърши спешен правен анализ на споразуменията между УП и НЕК, с цел да се установи дали

© ЛУР 2013 Всички права запазени

появилата се свързаност представлява нарушение на договорните отношения. При всички случаи ролята на УП като съветник и/или свидетел в предстоящото дело трябва да бъде ограничена до минимум и при възможност необходимата експертност да бъде предоставена от трета страна.

7. ДРУГИ РИСКОВЕ

Идентифицирахме следните допълнителни източници на риск, които биха могли да повлияят на изхода от делото:

А. ПУБЛИЧНИ ПРИЗНАНИЯ НА ОТГОВОРНОСТ

В периода 2009 г. – 2013 г. няколко представители на българската страна са правили (политически) заявления, които могат да бъдат интерпретирани като имплицитно признание за финансова отговорност на НЕК към АСЕ, породена от прекратяване на проекта АЕЦ „Белене". Подобни политически заявления вероятно са регистрирани от руската страна и без съмнение ще бъдат използвани от АСЕ като доказателства в полза на основателността – и още повече, на предвидимостта на иска.
Този източник на риск се е материализирал в миналото и бъдещи действия по смекчаването му са трудни - с изключение на пълното въздържане от изказвания по темата в бъдеще. Тази мярка за смекчаване вече е била предприета от новия министър, вероятно след съвет от юридическите представители на НЕК по делото.

*Нашата оценка на нивото на този рисков източник е **ниска, но не пренебрежима.***

В. РИСК ОТ ПАРАЛЕЛНИТЕ ДЕЙСТВИЯ НА ПРОКУРАТУРАТА СРЕЩУ КЛЮЧОВИ СВИДЕТЕЛИ НА ЗАЩИТАТА

Както описахме по-горе, на основни служители на УП и на подизпълнителя бяха повдигнати обвинения само месец преди началото на арбитражните процедури по същество. Разбира се, това развитие на събития би могло да разстрои стратегията на защитата поради липса на подкрепа от (и загуба на доверие в) най-посветените в спецификата на търговските взаимоотношения между страните външни експерти, за които бе планирано да свидетелстват ex parte в полза на НЕК. Г-н Манчев вече отправи публични предупреждения, че обвинението срещу него и прекратяването на консултантското споразумение с УП ще утежнят ситуацията на НЕК в арбитражното дело и почти сигурно ще доведат до негативно отсъждане "в максималния възможен размер".

Активното влияние върху този източник на риска може да се осъществи чрез действията, вече препоръчани като средство за влияние на риска от конфликта на интереси на УП.

*Оценяваме нивото на този източник на риск като **средно.***

© ЛУР 2013 Всички права запазени

ЧАСТ III – ОБОБЩЕНИЕ НА СТЪПКИТЕ ЗА АКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В заключение предлагаме следните стъпки като част от стратегия за активно управление на риска:

Арбитражно дело – правни основания на АСЕ	Средно	• Да се използва конфликтът на интерес между УП и АСЕ като отделна линия от стратегията на защитата.
Конфликтна роля на УП	Средно	• Външен одит на работата на УП от 2010 г. насам • Елиминиране на УП като (ключов) свидетел и съветник • Да се релевира като довод от защитата. • Смекчаване на потенциалните щети чрез иск към УП и възможно към АСЕ
Публично поемане на отговорност	Ниско	• Предотвратяване на бъдещи случаи • Подготовка на отделни аргументи за защитата • Неутрализиране чрез цитиране на публични изявления на РОСАТОМ/АСЕ
Паралелни действия на прокуратурата	Средно	• Да се превърнат в предимство: да се използва конфликта на интереси като довод на защитата

© ЛУР 2013 Всички права запазени

Бележки

[1] Закон Този доклад няма за цел да анализира политическите рискове, които могат да произлязат от евентуален фалит на НЕК. Те ще бъдат анализирани в следващите доклади на ЛУР и са отчасти засегнати в Доклада за състоянието на енергетиката.
[2] По-ниският от нормалното интерес към търга се дължи на предварителната селекция на руската ВВЕР технология, което води до обвинения, че поръчката е уредена в полза на АСЕ.
[3] http://www.dnevnik.bg/biznes/companii/2009/09/15/784596_traicho_traikov_durjavata_shte_dade_shans_na_aec_belene
[4] http://en.ria.ru/world/20110721/165319332.html
[5] https://www.balkanleaks.eu/media/belene/ADDENDUM%2012.pdf
[6] http://networkedblogs.com/gko7B?ref=nf
[7] Таблицата е съставена с данни от доклада на HSBC, одита на ДФИ от 2012 и годишните отчети на НЕК за 2012 г.
[8] Интерпретираме тази сума като част, а не добавка, към рекапитулираните 155 млн. евро посочени по-горе.
[9] http://www.wikileaks.org/plusd/cables/06SOFIA1691_a.html
[10] http://www.kommersant.ru/news/1917794?isSearch=True
[11] Ако това бъде използвано като защитен аргумент от страна на НЕК.
[12] От друга страна, една формална свързаност най-вероятно би била счетена за нарушение на консултантското споразумение от страна на УП; това трябва да бъде разгледано от НЕК отделно.
[13] http://www.irwp.ru/business/services-iryp.php
[14] Пет от проектите на съвместното дружество за 2011 г. – 2012 г. са в Русия.

© ЛУР 2013 Всички права запазени